

Evelyne Ketels

VDAB

Contact: Evelyne.Ketels@vdab.be

Nt2-onderwijs voor werkzoekenden

1. Korte taaltrajecten naar werk

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsmarktbeïndeling en Beroepsopleiding (VDAB) is een Vlaamse overheidsdienst die als opdracht heeft werkzoekenden zo snel mogelijk aan het werk te krijgen. VDAB beschikt daarvoor over 2 pijlers: de *arbeidsmarktbeïndeling*, waar consulenten mensen begeleiden in hun zoektocht naar werk en de *beroepsopleiding* die werkzoekenden opleidt om hen sterker te maken op de arbeidsmarkt.

Nt2 bij de VDAB-beroepsopleiding is sterk uitgebouwd om anderstalige werkzoekenden zo snel mogelijk op de arbeidsmarkt te krijgen. Na een oriëntatiemodule moet men kiezen voor een bepaalde sector: manuele beroepen (o.a. poetsen, horeca, bouw, etc.), administratieve beroepen (tertiaire sector) of zorgberoepen. Voor elke sector is een taakgericht schakelpakket uitgewerkt dat erop gericht is om cursisten in een zo kort mogelijk traject het taalniveau te laten halen dat nodig is om in te stromen in een vakopleiding of naar werk.

2. Nood aan een nieuw concept

Omdat anderstalige cursisten nog sneller en meer gericht voorbereid moeten worden op een beroepsopleiding was er nood aan een nieuw en innovatief concept voor de schakelmodules. Dat werd uitgewerkt voor de manuele beroepen en de zorgsector. Het nieuwe pakket ter voorbereiding op manuele beroepen, kreeg de naam *Sector 2. ZorgkabiNED* is het pakket voor anderstalige werkzoekenden die als verpleegster of verzorgende in de zorgsector tewerkgesteld willen worden.

De nieuwe trajecten moesten in de eerste plaats flexibel zijn wat betreft de opzet. Binnen de oorspronkelijke pakketten werd reeds functioneel gewerkt aan doelen op basis van een diepgaand behoeftenonderzoek, maar die trajecten waren grotendeels lineair in opzet: ze bevatten enkel klassikale activiteiten, waardoor er weinig maatwerk mogelijk was.

In het nieuwe concept hebben we gekozen voor klassikale activiteiten in combinatie met verschillende vormen van hoekenwerk:

- *begeleide groepsmomenten*: de instructeur geeft les aan een klein groepje cursisten;
- *begeleid autonoom leren*: de instructeur begeleidt 4 groepjes cursisten tegelijkertijd;
- *zelfstudie*: de instructeur biedt geen begeleiding; cursisten moeten alleen werken.

Binnen die structuur wordt het mogelijk om met de volledige groep samen te werken aan de gemeenschappelijke doelstellingen van de gekozen sector én om tegelijk elke cursist aan de doelen te laten werken die specifiek zijn voor zijn of haar individuele beroepskeuze binnen de sector. Tegelijk stelt de structuur cursisten in staat om op eigen tempo en volgens de eigen specifieke leernoden zijn of haar leerweg in te vullen. De leeransen en vooruitgang worden op die manier verhoogd voor zowel de sterke als de minder sterke cursisten.

Naast het opzetten van een meer flexibel traject aan de hand van een grotere diversiteit in soorten leeractiviteiten, werd er als tweede pijler een systeem van permanente evaluatie ontwikkeld. Dat gebeurde aan de hand van:

- zelfevaluaties bij de taken;
- functionele evaluatietaken aan het einde van elk tussenniveau;
- een portfolio.

De vooruitgang van de cursist wordt op die manier voortdurend in beeld gebracht en wordt tijdens een tweewekelijks consult ook individueel besproken. Bedoeling is om cursisten niet alleen te leren nadenken over hun talige vooruitgang, maar ook over de meer algemene competenties die ze nodig zullen hebben bij de uitoefening van het beroep van hun keuze. Waar lesgevers in de oorspronkelijke trajecten vaak op eigen initiatief een opvolgsysteem op poten moesten zetten, wordt dat in de vernieuwde trajecten structureel ingebouwd. Zowel cursisten als lesgevers krijgen hier nu een instrument voor.

De vernieuwde trajecten willen daarmee de link tussen de talige vooropleiding en de eigenlijke vakopleiding en/of de eigenlijke job nog verstevigen, waardoor de kans op een succesvolle doorstroom nog verhoogd wordt.

In de presentatie op de HSN-conferentie zal dit vernieuwende concept aan de hand van voorbeeldmateriaal concreet toegelicht worden. Verder zal ook het systeem van permanente evaluatie uitgebreid aan bod komen.

3. Resultaten?

Voor lesgevers Nt2 was het pakket een hele ommezwaai: hoekenwerk, pc's in de klas, permanente evaluatie en remediëring. Een degelijke opleiding was dus onontbeerlijk. Veel instructeurs waren enthousiast over het nieuwe concept: "Eindelijk tijd voor evaluatie, veel materiaal en goed uitgewerkt materiaal om op maat te werken, ...".

De pakketten werden ook goed onthaald bij de cursisten. Ze vonden het boeiend om vanaf het basisniveau (A1) al een vakspecifiek aanbod te kunnen kiezen. Bovendien staat het leren van de taal in het pakket dicht bij de praktijk, zijn er leuke motiverende taken, etc.

Of de resultaten positief bijdragen tot doorstroom naar de beroepsopleiding en naar werk, hopen we in 2010 te kunnen bevestigen.

Ronde 7

Sandy Reinenbergh & Kristel Hoydonckx
Huis van het Nederlands, Antwerpen
Contact: sandy.reinenbergh@stad.antwerpen.be
kristel.hoydonckx@stad.antwerpen.be

Taalgericht naar werk: handvatten voor de taaldocent in geïntegreerd onderwijs

In tal van Centra voor Volwassenenonderwijs (CVO's) die beroepsgerichte opleidingen aanbieden, ondervinden laagtaalvaardige cursisten moeilijkheden om volwaardig aan het onderwijs te participeren. Voldoende taalbeheersing is cruciaal tijdens de studieloopbaan. Taal is nodig om gesproken en geschreven teksten te kunnen begrijpen, om met vakdocenten en medecursisten over de leerstof te kunnen praten, om antwoorden op opdrachten te kunnen formuleren, etc. Laagtaalvaardige cursisten hebben daarom extra taalondersteuning nodig tijdens de vakopleiding. Geïntegreerd onderwijs, dat taalonderwijs en vakonderwijs verenigt, kan hier een oplossing zijn. Directies/coördinatoren en docenten hebben nood aan handvatten en praktische instrumenten voor taalondersteuning.

Het Huis van het Nederlands Antwerpen ontwikkelde voor beroepsgerichte opleidingen en CVO's het kader en de vormingsmodules *Taalgericht naar Werk*. Dat is mogelijk gemaakt met de financiële steun van het departement Inburgering (ministerie van de Vlaamse Gemeenschap).